

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И
ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА
Број:612-00-01061/2012-04
21.12.2012. године
Београд

На основу члана 15 став 4 тачка и члана 17 став 5 Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број. 76/05, 100/ 07, 97/08, 44/10) и члана 6, 7, 8 Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Службени гласник РС” 106/06, 112/08.), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 21.12.2012. године, у Београду, усвојила је

ИЗВЕШТАЈ О СПОЉАШЊОЈ ПРОВЕРИ ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА
ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У ПРИШТИНИ, КОСОВСКА
МИТРОВИЦА

Самостална високошколска установа **Економски факултет Универзитета у Приштини** са седиштем у Улици Колашинска бр. 156 Косовска Митровица, ПИБ: 102259409, Матични број: 09018468, поднела је дана 31.05.2012. године Извештај о самовредновању као и другу документацију од значаја за оцену квалитета.

На основу чл. 6 и 8 Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, образовала је Поткомисију за проверу испуњавања обавеза високошколских установа у вези са квалитетом и одредила рецензенте. На основу Измене и допуне Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа Комисија је именovala за члана Поткомисије и једног студента. Поткомисија је након посете, непосредним увидом у рад ове високошколске установе и извештаја два независна рецензента сачинила предлог завршног извештаја о спољашњој провери квалитета ове високошколске установе и доставила га Комисији.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета на седници одржаној 21.12.2012. године, разматрала је и усвојила Извештај о спољашњој провери квалитета високошколске установе – **ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У ПРИШТИНИ, КОСОВСКА МИТРОВИЦА.**

УВОД

Процену унутрашњег система осигурања квалитета **Економског факултета Универзитета у Приштини – Косовска Митровица** спровела је поткомисија за посету у саставу:

1. Проф. др Биљана Предић
2. Проф. др Душица Павловић
3. Невена Стефановић, студент

После разматрања Извештаја о самоевалуацији високошколске установе (ВШУ) и проучавања додатних података, као и коришћењем значајних информација добијених путем интервјуа, поткомисија за посету ВШУ је желела да истражи следеће:

- мисију и Визију ВШУ, тј. шта она ради и жели да ради?

- програм имплементације: на који начин ВШУ то ради?
- процес евалуације: на који начин ВШУ потврђује да ради то што треба да ради?
- стратешко планирање: на који начин ВШУ планира да се мења у циљу побољшања сопственог рада/функционисања?

ПРОТОКОЛ ПОСЕТЕ

Протокол посете Економском факултету Универзитета у Приштини, Косовска Митровица

Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица

05. октобар 2012. године

09:00– 09:30	§ Разговор са руководством Установе: Проф. др Срећко Милачић – ректор Универзитета Проф. др Небојша Ђокић – председник Савета Проф. др Славиша Трајковић – продекан Доц. др Тања Вујовић – продекан Миодраг Васић, дипл. правник – секретар § Преузимање допунског материјала § Попуњавање почетне стране извештаја поткомисије
09:30 – 10:00	§ Разговор са председником и члановима Комисије за самовредновање Доц. др Тања Вујовић – продекан Доц. др Иван Божовић – наставник Мр Данијела Раденковић – асистент Миленко Симић – студент Бисерка Маљевић - администрација
10:00 – 10:30	§ Разговор са руководиоцима студијских програма Проф. др Јагош Зеленовић – шеф Катедре Проф. др Срећко Милачић – шеф Катедре Проф. др Мирјана Маљковић – шеф Катедре Проф. др Александар Доганчић – шеф Катедре Доц. др Иван Божовић – шеф Катедре
10:30 – 11:00	§ Разговор са представницима студентског парламента и студентских организација, студенти: Милица Живић, студент Ана Милосављевић, студент Милица Јосовић, студент Даница Марковић, студент Ана Величковић, студент Јована Радоичић, студент Владимир Ђорђевић, студент Марко Стојковић, студент Миленко Симић, студент
11:00 – 11:30	§ Разговор са осталим представницима ВШУ Миодраг Васић, дипл. правник – секретар Мр Зоран Паповић – руководиоца студентске службе Бојана Павловић – руководиоца финансијско рачуноводствене службе Срђан Милосављевић – асистент, информатички систем Надица Ракић – библиотекар

11:30 – 12:00	§ Обилазак простора у циљу сагледавања квалитета услова за реализацију наставног и научног процеса (амфитеатри, учионице, вежбаонице, лабораторије, студентска служба, библиотека, читаоница за студенте и интернет лабораторија, архива, простор за студентски парламент и др.), као и провера услова за реализацију стручне праксе.
12:00 – 12:30	§ Завршни разговори са руководством Установе: Проф. др Срећко Милачић – ректор Универзитета Проф. др Славиша Трајковић – продекан Доц. др Тања Вујовић – продекан Миодраг Васић, дипл. правник – секретар

1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

На основу Извештаја поткомисије за посету и извештаја рецензената, Комисија за акредитацију и контролу квалитета (КАПК) утврдила је да су у процес обезбеђења, праћења, унапређивања, односно развоја квалитета ове ВШУ укључени сви органи (стручни и други) као и организационе јединице, стручне службе Факултета.

Економски факултет Универзитета у Приштини – Косовска Митровица има Стратегију обезбеђења квалитета. Стратегију је 25.02. 2010. године донео Савет Факултета, на предлог ННВ. Стратегијом обезбеђења квалитета дефинисане су мере, субјекти и области обезбеђења квалитета. Факултет је опредељен да гради целовит, конзистентан, стабилан, функционалан, ефикасан, флексибилан и у пуној мери транспарентан систем управљања квалитетом, којим ће гарантовати усклађеност квалитета наставног и научно-истраживачког рада са постављеним стандардима. Факултет располаже адекватном структуром проблемски оријентисаних ресурса за спровођење Стратегије квалитета. Стратегија обезбеђења квалитета доступна је јавности, објављивањем на Интернет страници Факултета www.ef.pedu.rs

Факултет је усвојио Стратегију обезбеђења квалитета којом су дефинисане мере, субјекти и области обезбеђења квалитета.

2. СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Факултет је дефинисао низ мера за обезбеђење квалитета – екстерна и интерна контрола (и то путем самовредновања и оцене квалитета студијских програма и Факултета); спољашња провера квалитета; развој акредитације; јединство образовног, стручног и научно-истраживачког рада, чији се садржаји и резултати користе у наставном процесу; међународна сарадња; успостављање сталне сарадње са послодавцима и дипломираним студентима; повратне информације о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли дипломирани студенти завршетком студија (примена стечених знања у пракси) и сл.

SWOT анализа је квалитетно урађена и представљене су мере и активности за њено спровођење и контролу. Овом анализом је извршено објективно представљање снага, слабости, могућности и претњи у процесу имплементације стандарда квалитета. Факултет је успоставио завидну међународну сарадњу на плану размене наставника, студената и активности на плану наставе и научно истраживачког и развојног рада. Могућности и снаге могу бити увећане даљом мобилизацијом свих расположивих ресурса у корист посла који Факултет обавља.

Акцима Факултета одређени су стандарди и поступци обезбеђења квалитета – захтеви овог стандарда су задовољени.

3. СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Факултет је доставио сву тражену документацију и све неопходне прилоге. Култура квалитета уграђена је у сва подручја рада и у сва нормативна акта Факултета. Показатељи и прилози потврђују нагласак Факултета на неговању и унапређењу система квалитета. Сва документа су усвојена, јавно публикована, спроводљива су и обезбеђена је контрола управљања квалитетом. Документима Факултета – Правилник о квалитету, Правилник о самовредновању и

оцењивању квалитета, План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета, годишњи извештаји о раду успостављеног тела за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе – створена је претпоставка за ефикасно управљање квалитетом. Оцене и извештај Факултет јавно публикује, а одређене реакције служе за преиспитивање поступака у процесу обезбеђења квалитета.

На Факултету је изграђен адекватан систем обезбеђења квалитета.

4. СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица има акредитоване следеће студијске програме:

Основне академске студије:

1. Пословна економија (120 студената).

Мастер академске студије:

1. Пословна економија (45 студената).
2. Међународна економија (20 студената).

У вези са Стандардом 4 ВШУ је доставила документацију, прилоге и табеларно представљене податке који су захтевани као доказ за испуњеност овог Стандарда.

Студијски програм Пословна економија усмерен је ка развијању компетенција из области: Рачуноводства и ревизије, Финансија, банкарства и осигурања, Међународне економије и спољне трговине и Менаџмента, маркетинга и предузетништва. Акредитовани студијски програми на основним и мастер академским студијама усаглашени су са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања, као и у погледу броја предмета, броја изборних предмета и броја бодова, као и структуре заступљености теоријско-методолошких и научно-стручних предмета. Оцењивање има за циљ евалуацију учења, комуникацију према студентима, али и према њиховим послодавцима, затим мотивацију студената за даљи рад и учење, као и организацију прелаза с једне фазе студирања на другу.

У структури студијског програма на основним студијама заступљене су следеће групе предмета: Академско-општеобразовни 16,15%, Теоријско-методолошки 18,45%, Научно-стручни 34,60% и Стручно-апликативни 30,81% – што је у складу са захтевима стандарда. Постоји високи степен усаглашености у организацији васпитно образовног процеса, по питању методологије наставе, претходне провере и испита, те оптерећења студената и наставника по основу дефинисаних активности, са Болоњском декларацијом, законским одредбама и достигнућима образовног процеса у светском миљеу. Квантификација напред наведеног детаљно је представљена.

У односу на број уписаних студената, степен дипломирања по годинама износи: 2008/9 68,75%; 2009/10 61,11% и 2010/11 степен дипломирања је 59,17%. Опадајућа тенденција броја дипломираних у односу на број уписаних студената резултат је текућих међународно-политичких односа, а не пада квалитета. Ово се односи и на дужину студирања која је у анализираном периоду 7,48 година у 2008/9; 9,17 година у 2009/10. и 7,99 у 2010/11. школској години. У прилог тврдњи усмерених на квалитет указује веома мала стопа одустајања која за 2008/09. шк. годину износи 2,08%; за 2009/10. шк. год. износи 6,48% и за 2010/11. шк. год. износи 11,66 %. Даљим спровођењем система квалитета, и побољшањем прилика у окружењу треба очекивати смањивање пада одустајања и повећање степена привржености студената Факултету, као и нове миграције ка њему.

Факултет редовно спроводи анкетаирање свршених студената, а на основу последње анкете може се закључити да су студенти врло задовољни наставним планом и програмом по коме су студирали, с обзиром на то да су исти оценили високом просечном оценом – 4,49. Студијски програми и процесе њихове реализације јесу савремени са исходом који кореспондира са очекивањима студената и потенцијалних послодаваца.

Имајући претходно у виду оцењује се да ВШУ задовољава захтеве овог стандарда.

5. НАСТАВНИ ПРОЦЕС

Факултет је доставио потребну документацију и прилоге који су тражени. На основу приложене документације, стиче се утисак да је настава на Економском факултету у Косовској Митровици интерактивна и да укључује примере из праксе, као и да подстиче студенте на критичко размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

План рада за сваки предмет садржи све потребне податке. На основу анализе садржаја курикулума и наставних метода за његову реализацију може се рећи да је успостављена равнотежа између различитих типова активности – као што су предавања, семинари, пракса, есеји и др. ВШУ је направила коректан избор метода наставе и учења којима може да постигне савладавање исхода учења.

Резултати студентског вредновања користе се и за редовно праћење и контролу квалитета наставног процеса. Генерално, студенти квалитет наставе оцењују веома високо, јер је просечна вредност знатно изнад оцене 4.

Организовање научних скупова у континуитету на проблемски задате теме, јавља се као посебна квалитативна активност Факултета. Уговором о ослобађању котизације за учешће на научним скуповима у организацији Економских факултета Суботице, Крагујевца, Ниша, Београда и Косовске Митровице, знатно је учињен корак напред ка унапређењу квалитета рада и самовредновања.

Оцена је да је квалитет наставног процеса на Факултету на високом нивоу са тенденцијом даљег иновирања.

6. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ, УМЕТНИЧКИ И СТРУЧНИ РАД

Факултет је доставио потребну документацију, прилоге и табеларно представљене податке који се захтевају као доказ испуњености Стандарда 6.

Факултет мотивише наставнике и сараднике, али и студенте за активно укључивање у научно-истраживачке и стручне пројекте из домена укупне и појединачне компетентности. Питање ментора, односно научних водича посебно је неговано, а методологија научно истраживачког рада непрекидно се унапређује. Анализом радова и тема докторских дисертација, потврђује се компетентност ментора у изради научних радова и докторских дисертација. Резултати научно-истраживачке и развојне активности редовно се публикују, било у научним часописима или проблемски оријентисаним зборницима радова.

У претходном петогодишњем периоду 6 наставника и сарадника Факултета објавило је 9 радова у часописима са (S)SCI листе. Сви (S)SCI индексирани радови су из области економских и математичких наука. Два наставника је руководило на три међународна пројекта, док је девет наставника учествовало у реализацији 22 међународна и домаћа пројекта. Испољене су појачане тенденције за партиципацијама у пројектима невладиних организација, и у повећању степена усмерености на индустрију и ка европским интеграционим процесима. На Факултету је изражена тенденција ослањања на предности информационо-комуникационих технологија. Са друге стране постоје ограничења која спутавају адекватни развој и позицију ове високошколске институције: декларативна, али не и стварна подршка ресорног Министарства, неразвијена привреда, непостојање системских механизма који би поспешили јаче повезивање високошколских установа и привреде, немогућност укључивања у међународне пројекте због недефинисаног статуса Косова и Метохије, политичка нестабилност и лоша економска ситуација.

Имајући у виду број наставника и резултате њихове научно-истраживачке активности, као и то да Факултет систематски прати и оцењује обим и квалитет научно-истраживачког рада наставника и сарадника те да подстиче своје запослене да се активно баве научно-истраживачким и стручним радом и да што чешће публикују резултате свога рада, оцењује се да Факултет задовољава захтеве овог стандарда.

7. НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ

Факултет је доставио сву документацију и све тражене прилоге неопходних за оцену о испуњености услова овог стандарда.

На Факултету је ангажовано 37 наставника од којих је 32 са пуним радним временом, 1 наставник је нагажован са непуним радним временом, док је 4 наставника ангажовано по уговору. Сви законски услови су испуњени за ангажоване наставнике. На Факултету је запослено 11 редовних професора, 6 ванредних професора, 9 доцента, 2 наставника страног језика и 9 асистената. Из позиције односа „одлазеће“ и „долазеће“ структуре постоји равнотежа, неопходна за ефикасно функционисање и трајање Факултета. Сви наставници, осим наставника страног језика, су доктори наука. На бази референци наставника оцена је да су компетентни за области за које су бирани и које предају.

Изнетим оценама (просечна преко 4) у оцењивачкој анкети студената изражено је поверење и задовољство у односу на приступ, способност, стручност и педагошки интегритет наставника.

Број и компетенције наставника и сарадника указују на висок ниво професионалног квалитета наставног особља Факултета. Оцењује се да Факултет у потпуности задовољава захтеве овог стандарда.

8. СТУДЕНТИ

Економски факултет из Косовске Митровице је доставио све релеванте податке за оцену квалитета овог стандарда.

Квалитет студената обезбеђује се селекцијом студената на унапред прописан начин за све степене студија, затим, оцењивањем студената у току наставног процеса (вредновање предиспитних обавеза) и на испиту, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената на испитима. Дефинисана је процедура за добијање повратних информација о компетенцијама студената који су успешно завршили студије и нашли запослење. Формиран је Центар за развој каријере студената, студенти се подстичу у развијању способности, знања и вештина неопходних за запошљавање, а информације о процедури и критеријумима оцењивања су доступне и путем социјалних мрежа.

Процес селекције, оцењивања и праћења резултата рада, као и подршка у развоју каријере студената и систем прикупљања повратних информација са тржишта рада обезбеђују висок ниво квалитета студената Економског факултета у Косовској Митровици.

9. КВАЛИТЕТ УЦБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Анализом достављене документације закључује се да је она потпуна и у складу са упутством за припрему документације коју прописује овај Стандард. Факултет је доставио списак монографске литературе, списак од 2.100 наслова библиотечких јединица, списак уџбеника и аутора, Општи акт о уџбеницима и попис информатичких ресурса.

Факултет обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савладавање градива у потребном броју и на време. Настава из скоро сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и наставном литературом, који су унапред познати и објављени. Библиотечки фондови су састављени од стручне литературе, уџбеника, страних и домаћих часописа који су у функцији наставе.

Може се констатовати да Установа располаже одговарајућим бројем јединица библиотечког фонда и информатичких ресурса адекватног квалитета.

10. УПРАВЉАЊЕ ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Установа је организована у складу са Законом. Надлежности и одговорности органа управљања и органа руковођења у организацији и управљању утврђени су Статутом као општим актом Факултета и у складу су са Законом. Органи Факултета су: Орган управљања – Савет факултет, Орган пословођења – Декан, Стручни орган – Наставно-научно веће и Студентски парламент. У функцији целине Факултета егзистирају и следећи организациони делови: Научноистраживачки центар; Центар за издавачку делатност; Рачунарски центар и Центар за међународну сарадњу.

Резултати анкетања наставног особља, обављеног након реализације наставе у пролећном семестру школске 2010/2011. године, показали су да је наставно особље задовољно радом органа пословођења и радом факултетских служби. На основу резултата анкете наставника, и сарадника, може се закључити да су наставници задовољни ненаставном подршком коју им пружају стручне службе. Број ненаставног особља који износи 19, показује се довољним да као пратеће активности успешно прате образовни и научноистраживачки процес.

Закључак је да Факултет задовољава захтеве овог стандарда.

11. ПРОСТОР И ОПРЕМА

Установа располаже са 1.685 m² простора. Имајући у виду укупан број студената (на свим акредитованим студијским програмима) може се констатовати да Установа располаже површином од 3,1 m² по студенту, што је у складу са захтевом Стандарда.

Оцењује се да Факултет задовољава захтеве овог стандарда.

12. ФИНАНСИРАЊЕ

Анализом приложене документације може се изнети оцена да су извори финансирања ВШУ довољни да обезбеде квалитетно извођење наставе студијских програма. На основу увида у документацију приложену уз овај Стандард, може се рећи да су процеси финансирања и имплементације буџета јасно дефинисани и документовани, да постоји дугорочно обезбеђење финансијских средстава за наставу и научно-истраживачки рад.

Имајући у виду географско-просторну опредељеност у актуелним геополитичким условима оцена је да постоји дугорочни интерес државе да се обезбеди трајна егзистенија овог Факултета, и да је Факултет способан да то оправда.

Закључак је да Факултет задовољава захтеве овог стандарда.

13. УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

На основу приложене документације, стиче се уверење да Факултет обезбеђује услове за остваривање солидне улоге студената у процесу обезбеђења квалитета – и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима ВШУ (ННВ, Савет, Комисија за оцену квалитета), као путем анкетања студената о квалитету ВШУ. Студенти имају активну улогу у доношењу и спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета ВШУ, студијских програма и наставе. Посебно се оцена квалитета наставног процеса утврђује анкетањем студената, али и квалитета услова рада, рада стручних служби, библиотеке, информатичких ресурса. Студенти су активно укључени у процесе осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања ВШУ.

На Факултету постоји и афирмише се активно учешће студената у самовредновању и провери квалитета.

14. СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ, ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА И ЈАВНОСТ РАДА

Својим документима (Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником о самовредновању) Факултет је усвојио поступке за систематско праћење и прикупљање потребних информација о обезбеђењу квалитета. Факултет спроводи поступак самовредновања ради утврђивања степена успешности у спровођењу утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, нивоа остваривања утврђених стандарда квалитета и дугорочно планира поступке самовредновања.

Самовредновање и провера квалитета обавља се периодично, у зависности од области контроле и обезбеђивања квалитета.

Са резултатима самовредновања Факултет упознаје наставнике и сараднике, студенте, Комисију за акредитацију и проверу квалитета, академску и стручну јавност. Јавност резултата оцене квалитета је апсолутна.

Констатује се да Факултет задовољава захтеве овог стандарда.

ЗАКЉУЧНИ КОМЕНТАР

1. У процес праћења, унапређивања и развоја квалитета укључени су сви органи, јединице и службе Факултета. Установа је донела Правилник о квалитету, а култура квалитета се уграђује у сва подручја рада и у сва нормативна акта Факултета.
2. Применом усвојених докумената Факултет прецизно дефинише стандарде и поступке за обезбеђење квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког рада, праћења и оцењивања студената, уџбеника и друге литературе, ресурса, ненаставне подршке и процеса управљања. Високошколска установа спроводи контролу поређењем планираних и остварених циљева.
3. Циљеви студијских програма усклађени са исходима учења а они описују суштинска знања, вештине и ставове за које се очекује да је дипломирани студент способан да демонстрира.
4. Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма по коме су студирали и постигнутим исходима учења је позитивно. Такође, и послодавци су изразили позитивно мишљење о стеченим квалификацијама дипломаца и оценили их високом просечном оценом.
5. Процена оптерећења студената је предмет редовног праћења сваког наставника који у оквиру свог предмета прати пролазност студената и просечну оцену на испиту, као показатељ остваривости планираних активности и оптерећења студента. Наставници перманентно размењују искуства и мишљења о процењеном оптерећењу студената на седницама стручних органа. Обезбеђен је повољан однос часова вежби и часова теорије.
6. Дефинисани исходи учења су усклађени са моделима структуре компетенција сличних програма у европском окружењу.
7. Интерактивност наставе на високошколској установи на задовољавајућем нивоу. Постигнут је задовољавајући баланс између исхода учења, стратегија наставе, студентских активности и начина провере знања. Изабране методе наставе и учења су адекватне за постизање савладавања исхода учења.
8. ВШУ располаже компетентним кадровима и обезбеђује њихово даље образовање и обуку.
9. Број студената који Факултет уписује усклађен је са кадровским, просторним и техничко-технолошким могућностима и одређен током процеса акредитације за сваки студијски програм.
10. Факултет омогућава студентима организовање и деловање путем Студентског парламента. Студенти су заступљени и одлучују у бројним стручним органима и радним телима Факултета: Савету факултета, Наставно-научном већу и Комисији за оцену квалитета.
11. Високошколска установа систематски прати пролазност студената по предметима, програмима и годинама.

12. Студенти имају активну и примарну улогу у самовредновању и унапређењу квалитета. Такође, путем својих представника у органима Факултета учествују у решавању свих питања која се односе на студенте.
13. Утврђени су процеси одлучивања, компетенције и одговорности су јасно дефинисане, саопштаване и имплементиране. Организациона структура Установе и усвојене процедуре обезбеђују укљученост и наставника и студената у процесима одлучивања у вези са студијским програмима.
14. Установа располаже адекватним просторним, техничко-технолошким и библиотечким ресурсима.

РЕЗИМЕ ПРЕПОРУКА

Од Факултета се у наредном периоду очекује да

1. Подстиче критичко мишљење студената и њихов истраживачки дух константним и континуираним иновацијама у наставном процесу.
2. Даље промовише и периодично преиспитује стандарде и поступке за обезбеђивање квалитета.
3. Ради на развијању свести и мотивисаности студената, али и наставног кадра за разумевање њихове улоге у процесу унапређења квалитета високошколске установе, као и за креирање предлога поступака и механизма интерне контроле квалитета.
4. Почне са изработом стратегије краткорочног и дугорочног развоја студијских програма.
5. Перманентно и активно прати и осавременјева наставне садржаје.
6. Обезбеди активније учешће студената у наставном процесу ради повећања квалитета студијског програма.
7. Повећа активности на обезбеђењу већег фонда практичне (теренске) наставе. Позитиван корак би био могуће повезивање са средњим економским школама ради увида у њихове наставне садржаје и заједничке активности на прилагођавању наставних садржаја.
8. У циљу унапређења квалитета наставе (нарочито у домену интерактивног рада у малим групама студената) повећа броја сарадника, као и ненаставног особља у службама које подржавају наставни процес.
9. Континуирано прати квалитет научно-истраживачког и стручног рада, укључи се у реализацију што већег броја пројеката домаћег, или међународног карактера, унапређује међународну сарадњу кроз извођење заједничких студијских програма и размену наставника и студената. Подстиче наставнике и сараднике на публикување резултата истраживања и стручних радова, као и да укључује истраживачке резултате у наставни процес. Да подржава чланство наставника и сарадника у међународним стручним и научним телима и организацијама.
10. Оснажи издавачку делатност у области публикувања монографија и релевантних научних публикација.
11. Неопходно је улагање додатних напора да би се поједини наставници и сарадници стимулисали за примену различитих метода и техника праћења напредовања, проверавања и оцењивања студената, као и инсистирање да наставници уједначене начине евидентирања успеха студената у испуњавању предиспитних обавеза и обезбеде јавност евиденције. Потребно је побољшати систем статистичког праћења напредовања студената, да би се благовремено реаговало у случају незадовољавајућег успеха студената. Додатно је неопходно је да Установа у већој мери имплементира електронску обраду свих података.
12. Да студентима, поред могућности оцењивања професора, омогући и евалуацију студијских програма које похађају и одговарајућих курсева и примењених наставних метода.

13. Проналази нове изворе финансирања путем пројеката, сарадње са привредом и другим институцијама у окружењу, европских фондова намењених високом образовању у оквиру програма као што је Темпус и сл.

ДОСТАВЉЕНО

- Националном савету за високо образовање
- Министарству просвете, науке и технолошког развоја
- Установи
- Архиви КАПК

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Вера Вујчић